

001.3/47/:659.25

SZÁMUNKRA IS TANULSÁG!

1961. április 12 óta a napilapok, a rádió, a televízió ezernyi cikkben, közleményben, előadásban méltatta az első űrrepülő visszatérésének jelentőségét, a szovjet tudomány és technika páratlan sikerét.

A Műszaki Könyvtárosok Tájékoztatójának nem feladata, hogy általános, propagandisztikus szemszögből értékelje ezt az óriási eseményt. Annál kevésbé teheti ezt, mert hiszen a napilapok gyakorlatilag minden felsőfoku jelzõt többszörösen elhasználtak az esemény ismertetésével kapcsolatban.

Mégis, a műszaki könyvtáros, aki kezét a műszaki fejlesztés útjára tartja, nem mehet el szótlannul egy ilyen káprázatos technikai eredmény mellett. Annál kevésbé, mert a szovjet tudósok, mérnökök és munkások alkotó összefogásából és Jurij Gagarin hősi helytállásából valóban olyan eredmény született, amely egy rohamosan fejlődő fiatal tudomány történetében új fejezet. /Ilyenkor csak azt sajnálhatja a szerző, hogy a szokatlan nagyszerű iránti lelkesedésből az elmúlt három és fél év alatt a sajtó annyi "új fejezet"-et nyitott a világűr ostromában./

Miért olyan jelentős ez az eredmény műszaki fejlesztési, műszaki tájékoztatási szempontból? Valóban nem hajánál fogva előranciaigált megállapítás-e az, hogy Gagarin visszatérése egyszersmind a műszaki fejlesztési és műszaki tájékoztatási munka rendkívüli fejlettségének tanúsága?

Nyugodtan állithatjuk, hogy az emberiség eddigi történetében még soha nem oldott meg annyira bonyolult, annyira összefüggő és a tudomány és technika valamennyi területére kiterjedő feladatot, mint most, Gagarin repülésével. A szovjet tudományról írt korábbi cikkünkben éppen az űrrepülés példáján kíséreltük meg bemutatni azt, hogy mennyire szerteágazó,

mennyire sokoldalú kutató-fejlesztő tevékenységre van szükség ahhoz, hogy az űrkutatás korunk műszaki fejlesztési ütemét diktáló tudományága eredményesen fejlődhessenek.

Most nem kívánjuk ismételni a korábbi felsorolást, de utalunk arra, hogy Gagarin diadalmas visszatérése a tervszerű tudományos kutatás és fejlesztés átütő sikere. Annak a tervszerű tudományos kutatásnak és fejlesztésnek, amely csak a szocialista rendszerben lehetséges.

Számunkra, akik a modern tudomány fejlődését oly nagy figyelemmel követjük nyomon, ugyancsak érdekesek azok a Nyeszmejanov akadémikus által "hibrid"-nek nevezett tudományok, amelyek mindegyike súlyos problémát okoz az ETO besorolás terén, de ugyanakkor annyit is jelent, hogy két vagy több tudományág tudósai fogtak össze ismereteink terén egy korábbi "fehér folt", fel nem tárt terület tisztázására. Gagarin repülésében és annak előkészítésében leginkább - az orvos és mérnök alkotó együttműködésével - egy új tudományág /human engineering = fizioteknika?/ játszotta a főszerepet. És míg korábban ez a tudományág /vagy technikai ág/ legfeljebb néhány kezdetleges feladat és munkapszichológiai probléma megoldásáig jutott el, addig most valóban teljes polgárjogot érdemlő, önálló tudománnyá lépett elő. Bőven fogunk találkozni vele a jövőbeni szerzeményezésekben.

A fejlődés nem áll meg. Az új folyóiratok, az új könyvek tele vannak az "űrkorszak" műszaki fejlesztési problémáival. Az ETO rendszer szűk korlátai miatt máris megszületett egy új, asztronautikai osztályozó rendszer, amely hozzásegít a gomba módra növekvő mennyiségű, izgalmasan érdekes tájékoztató anyag jobb feldolgozásához.

Számunkra, a műszaki könyvtárügy és dokumentáció dolgozói számára a szakfolyóiratok és szakkönyvek óriási mennyisége szolgáltat napról-napra bizonyosságot arról, hogy ma az űrkutatás korunk vezető tudománya, és jól tudjuk, hogy az az állam, amely ebben a tudományban az élen halad, a tudomány t e l j e s t e r ü l e t é n halad az élen.

Még egy szempontból tanulság mindez. Akkor, amikor az első interkontinentális ballisztikus rakéta - az abszolút fegyver - sikeres kipróbá-

bálása után alig két hónappal a Szovjetunió az egész emberiség előtt megmutatta, hogyan lehet ugyanezt a félelmetes fegyvert a legnemesebb, békés tudományos célok szolgálatába állítani, alapos leckét kaptunk abból, hogy a látszólag haditechnikai célokat szolgáló műszaki fejlesztés az egész emberiség javát is szolgálhatja. Azóta a szovjet űrkísérletek ismételten bebizonyították ezt a tételt. Most pedig Gagarin nagyszerű repülése után a Szovjetunió kommunista pártja és kormánya ismét az egész világhoz fordult, hogy az űrkutatást csak az emberiség javára, békés célok érdekében használják. Reméljük, hogy ez a felhívás mihamarabb pozitív visszhangra talál azoknál is, akik - az USA-ban - egyelőre még viszolyognak a békés együttélés gondolatától. De ha egyszer ők is belátják a szovjet álláspont feltétlen helyességét, akkor mi is szívesen fogunk vállvetett munkával dolgozni azon, hogy a titkosság alól felszabaduló óriási mennyiségű műszaki dokumentációs anyagot békés építő munkánk szolgálatába állítsuk.

o o o o o